

פ ר ו ט ו ק ו ל מס. 46

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום ג'
א' בתמוז תשי"ב - 24.6.52 בשעה 19.00

ש.ה.

הנוכחים:

ד. בר רב האי - היו"ר
י. אורי
ב. אזניה
ע. איכילוב
י. בר יהודה
י. בן צבי
מ. וילנר
י. כסה
ש. לורנס
מ. נורוק
א. סטופ
ר. צברי
א. רימלט
י. רפאל
ח. רובין

שר המשפטים ד. יוסף

המוזמנים:

היו"ר ד. בר רב האי:
הייתי נאלץ לכנס ישיבה זו באופן דחוף,
על מנת לברר בעיה דחופה שהתעוררה.
בהתאם לנוהג שהתקבל בכנסת הראשונה, ההצבעה על חוקים
סמוחזרים למליאה על-ידי הוועדה, מחקימה לא לפני 24 שעות אחר הגשת
החומר למליאה. בקשת הממשלה היא שהוועדה תשחרר הפעם את הנשיאות מחובת
ציפיה של 24 שעות, ובגלל דחיפות הדיון בחוק המעבר (תיקון) מס' 2,
יאפשר הדיון בקריאה שניה ושלישית וחקייים ההצבעה מבלי להתחשב בהוראה זו.

ע. איכילוב:
סיעתי לא תוכל להצטרף לבקשה זו, עם
כל רצוננו שלא להכביד בכל מקרה על
הממשלה, וביחוד כאשר המדובר הוא בעניינים פורמאליים. הדיון בחוק זה היה
בכללו מזורז מדי אם כי לפי נושאו, צריך היה הדיון להימשך זמן רב. אין
כל אפשרות לגשת מחר לקריאה שניה, באשר טרם הספקתי לעבור על ההסתייגויות
ולהראותן לחברי על מנת שנוכל לקבוע עמדתנו. לפי דעתי לא תגרם כל הפרעה
אם הקריאה השניה והשלישית תקויים בשבוע הבא. עלינו לקבוע היום את מספר
השעות לוויכוח שהתנהל בוודאי ביחס להודעת הממשלה.

ח. רובין:
יחסינו אל הממשלה לא ישתנה לפי התאריך
בו יתקיים הדיון, כך שנימוקים אופוזי-
ציוניים אינם יכולים להיות הגורם המניע לבקשתנו שלא לקיים מחר את הקריאה
השניה והשלישית בחוק זה. אולם, ישנם סידורים מסויימים בחוק הכנסת אשר
אנו מצווים לשמור עליהם. אינני יודע אם בגלל אי-הנוחיות שיכולה להגרם
הפעם לממשלה על-ידי דחיית הדיון לשבוע נוסף, כדאי לשנות את הסדרים המקובלים
בכנסת. אני מציע לקואליציה לשקול מחדש אם כדאי בגלל מקרה זה לנטל סדורים
שנתקבלו בכנסת.

שר המשפטים - ד. יוסף: ישנם שני נימוקים לבקשתנו זו: נימוק
מדיני ונימוק אנושי. אמביר תחילה את

הנימוק האנושי.

חברנו קפלן הוא אדם בעל מצפון שאיננו
עוזב עבודתו כל עוד הוא שר האוצר, אם כי מצב בריאותו רופף. הוא אינו
יכול לשאת עוד במילוי תפקידו, אך שלא באשמתו נדחה הדבר כבר דש ימים.

שר המשפטים ד. יוסף:

כל יום שהוא ממשיך לעבוד פוגע באופן רציני בבריאותו; זוהי פשוט התעללות באדם. לא יחכן לא לאפשר לו לסיים את עבודתו בגלל נימוקים פורמאליים. הוא עומד לצאת לחוץ-לארץ על מנת לנוח מנוחה מחלטת לפי דרישת הרופאים, ולא הוגן יהיה לא לאפשר לו את הדבר. מנימוק אנושי זה אני מבקש לא להעמיד את הדברים הפורמאליים כמכשולים בדרך.

הנימוק המדיני הוא שכאשר מודיעים על שינויים העומדים לצאת לפועל בהנהגת משרד, מתחילה אצלנו תמיד תזוזה מסוימת. איננו מדינה ותיקה, מבוססת, עם מנגנון מבוסס שלא אכפת לו מיהו השר, וממשיך למלא את עבודתו בשקט. אני מקווה שנגיע לידי כך במרוצת הזמן, ובמשך 4 שנים אלו לא הצלחנו להגיע לכך. המצב הבלתי ברור פוגע ביעילות עבודתם של משרדי הממשלה. נוסף לכך, גם המנהל הכללי של משרד האוצר התפטר ויש צורך למנות אדם אחר במקומו. כל יום שעניין זה נדחה, מזיק לענייני המדינה. אין מאפשרים לאותם האנשים שיצטרכו לגשת לסידור העניינים, לעשות זאת לפי הבנתם. לגבי המפלגות המהוות את הממשלה, אין זה משנה אם החוק יתקבל עכשיו או בעוד כמה ימים, אולם הדבר הוא לרעת האינטרסים של המדינה ככל שידחה יותר. אני חושב שכולנו צריכים להיות מעוניינים שהעניין לא ידחה אפילו יום אחד יותר מן ההכרח. לא קל היה להגיע להחלטה כיצד להכניס שינויים אלה, מנימוקים שורדאי ידועים לכם. אינני בא אצדא ללמד זכות על כך שהעניין נמשך זמן רב; זה לא היה לטובת העניין, אבל לכך היו תנאים אובייקטיביים שלא היו תלויים בנו. מאחר שישנה כבר החלטה וצריך להודיע עליה לכנסת - ואין כל סיבה שהדבר לא יוצא לפועל - נדמה לי שיהיה זה נזק למדינה אם יוחלט לעכב את הדבר לעוד כמה ימים.

אני מבקש מן הוועדה לאפשר לראש הממשלה למסור את הודעתו בכנסת מחר - הן מתוך הנימוק האנושי והן מתוך הנימוק המדיני.

מ. וילנר:

אני רואה בהצעה זו זלזול בתקנון ובסדר עבודתה של הכנסת מצד הממשלה. אפשר לבטל את ההגבלה של 24 שעות רק מתוך הסכמה, ומאחר שאינני חושב כי תהיה הסכמה כזאת, אין מקום לדון בדבר.

א. רימלט:

נכון שהנימוק האישי הוא רציני ביותר ובדרך כלל צריך להתחשב בנימוקים כאלה. אולם אני חושב כי אין לו במקרה זה הצדקה, באשר לא פעם קורה ששר עושה את תפקידו לרגל נסיעה, או כדומה. אשר לנימוק המדיני, אינני יודע אם יהיה גדול יותר הנזק שצויין על ידי שר המשפטים, או הנזק שייגרם על ידי חזרה למסורת הלא-ממלכתית של הקונגרסים הציוניים, אשר כולנו לא היינו רוצים להמשיך בה בנוהול עבודה הכנסת. אין אנו חושבים כי עשויה לצמוח לאופוזיציה איזו שהיא תועלת מפלגתית מדחית הדיון, אולם החיפזון בו אנו נדרשים להעביר את החוק הוא גדול מדי ולא הספקנו אפילו לראות את ההסתהיגויות, ולקבוע עמדה ביחס אליהן.

י. כסה:

אם העניין נדחה כבר חודש ימים, הרי זה נימוק נוסף לסיימו במהירות האפשרית. אי-אפשר לטעון שהסיעות לא הספיקו לקבוע עמדתן לגבי החוק, והלא ברור כי שר האוצר אינו יכול למסור את עבודתו לשר החדש, כל עוד שר זה לא נבחר.

י. בר יהודה:

הנימוק האישי מאד חזק בעיני, אולם לפי דעתי יכול שר האוצר להתחיל בינתיים במסירת עבודתו - דבר שממילא ימשך זמן מסוים - ובינתיים תוכל הכנסת לשון בשבוע הבא בחוק, לפי הסדר המקובל. גאיש מאתנו לא ירשה לעצמו להעיר במקרה ששר האוצר יתחיל כבר במסירת העניינים, באשר זה דבר טבעי ונכון בהחלט.

א. סטופ:

לדעתי יש להבדיל באופן יסודי בין הסידורים שנקבעו בתקנון לבין שאר החלטות הוועדה. אני חושב כי את סעיפי התקנון אסור לנו לשנות לפי צורך השעה.

ב. אזניה:

אם החקנון מפרט כיצד יש לנהוג במקרים יוצאים מן הכלל, הרי אין לומר במקרה

שנוהגים כך, כי התקנון נפגע.

אין אני מקבל את הטענה שישנם מקרים ששרים עוסבים את הארץ ויש מי שממלא את מקומם; אינה דומה נמיעה של שר לרגל תפקיד מיוחד, לנמיעה של שר הפורש מתפקידו ועליו למסור את משרדו למישהו אחר. לפי דעתי ישנו נזק רב כאשר שר ממשיך לכהן בתפקידו גם לאחר שהוא הודיע א כי הוא פורש, באשר הדבר פוגע ביותר בכושר עבודתו של משרדו. הנני מתחשב מאד בכל מקרה שפונים אלינו לשקול שנית בענין שעליו החלטנו, אולם אני מבקש שלא בכל מקרה תופנה אלינו פניה נרגשת, גם כאשר אין כל מקום לכך.

ע. איכילוב:

מאחר שלא נמסרה הזמנה רשמית לישיבה

זו לכל אחר מחברי ועדת הכנסת, הנני

רואה ישיבה זו כבלתי חוקית. שנית, צריך היה להודיע שמעיקף כזה נכלל בסדר יומה של הכנסת, לפחות 48 שעות לפני התחלת הדיון בו. מחוך הנימוקים הנ"ל, אני מציע לרחות את הצעת הממשלה.

היו"ר ד. בר רב האי:

כל החלטה המתקבלת על ידי ועדת הכנסת

או על ידי הכנסת, היא חוקית. מספר

המשקפים בישיבה זו מוכיח כי חברי הוועדה הוזמנו. אין כל סעיף תקנוני המחייב הודעה מוקדמת של 48 שעות על הסעיפים העומדים על סדר היום ומתקבל על הדעה שלפי אותו נוהג אשר נקבע למקרים יוצאים מן הכלל לגבי חובה 24 שעות, יש לנהוג גם לגבי הנוהג שהתקבל בכנסת בנוגע ל-48 שעות, אם כי הדבר אינו כחוב.

תוחלט לאשר את הצעת הממשלה להכיר בדחיפות הדיון בחוק הנ"ל ולשחרר את עשיאות הכנסת מהגבלה של 24 שעות.

ב. אזניה:

אני מציע שוועדת הכנסת תבקש פת הנשיאות

להקדיש את ישיבת הכנסת ביום ד' הבא

וביום ד' שלאחריו, לדיון בהצעות לסדר היום.

י. בר יהודה:

אני מציע שמתר חוקדש ישיבת הכנסת

לדיון בהצעות לסדר היום.

נתקבלה הצעתו של ב. אזניה.

י. בר יהודה:

עלינו לקבוע את סדרי הדיון בהודעה

הממשלה שתימסר מתר. ישנן שתי אפשרויות:

הודעה מטעם כל אחת מן הסיעות, או ויכוח סיעתי. אני תומך יותר בהצעה הראשונה.

תוחלט לקיים ויכוח סיעתי של ארבע שעות

על הודעת הממשלה.

י. בר יהודה:

אני מציע שיוחלט כאן: א. בכל הזמנה

לחברי הוועדה - ועל אחת כמה וכמה לישיבות

לנשיאות כל אפשרות של ביקורת על תשובות הממשלה על השאלות, באשר אין

הממשלה מגישה תחילה את נוסח התשובה לנשיאות - אני מציע להעמיד בעיה

זו לדיון דחוף בוועדה.

ההצעות נתקבלו.

הישיבה ננעלה בשעה 20.15